

Szanowni Państwo!

W *Notatkach Prezesa* nr 10 informuję o nowinach dotyczących Polskiego Towarzystwa Chemicznego (PTChem) w drugim kwartale – do dnia 5 lipca 2018 roku.

Był to okres pod wieloma względami przełomowy. W dniu 5 lipca 2018 roku Rada m. st. Warszawy zaaprobowała projekty „Umowy o utworzeniu i prowadzeniu jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie” oraz „Statutu Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie”, zaakceptowane jednomyślnie na nadzwyczajnym posiedzeniu Zarządu Głównego PTChem w dniu 21 maja bieżącego roku. Po wejściu w życie uchwały m. st. Warszawy w powyższej sprawie nastąpi przekształcenie obecnego Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie we wspólną instytucję kultury, czym zajmują się osoby do tego powołane.

Intensywne negocjacje i uzgodnienia, które doprowadziły do zaakceptowania przez wyżej wymienione gremia obu dokumentów, uległy czasowo spowolnieniu z powodu problemów jakie pojawiły się w związku z realizacją przez Towarzystwo projektu POIŚ „Modernizacja ekspozycji stałej i wyposażenia sal ekspozycyjnych w Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Chemicznego”. Okazało się bowiem, że brakuje nam środków finansowych na pokrycie wkładu własnego, a zaangażowanie m. st. Warszawy w realizację projektu – w charakterze partnera merytorycznego – okazało się niemożliwe w świetle zmienionych w ubiegłym roku regulacji prawnych. W tej sytuacji podjęliśmy bardzo trudną decyzję o odstąpieniu od realizacji wyżej wymienionego projektu. Pismo w tej sprawie zostało wysłane do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 11 czerwca bieżącego roku. Odpowiedź z Ministerstwa nadeszła w dniu 29 czerwca. Do końca czerwca zakończyliśmy większość formalności związanych z odstąpieniem od realizacji projektu.

W związku z powyższym usunięty został odnośny §5 z pierwotnej „Umowy o utworzeniu i prowadzeniu jako wspólnej instytucji kultury Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie”. Zgodę na

dokonanie powyższej korekty wyraził Zarząd Główny na posiedzeniu w dniu 11 czerwca bieżącego roku.

Pozwolę sobie na komentarz do wyżej wymienionych zdarzeń. Otóż utworzenie i prowadzenie Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie jako wspólnej instytucji kultury chroni PTChem przed zapaścią finansową, zapewniając nam znaczący wpływ na funkcjonowanie Muzeum i zabezpieczając stabilne funkcjonowanie Towarzystwa w nadchodzących latach. Teraz czeka nas odnalezienie się w zmienionej rzeczywistości, zharmonizowanie działań z funkcjonowaniem nowej instytucji i reaktywowanie wielu inicjatyw, które zniknęły z pola zainteresowań wobec konieczności rozwiązywania problemów Muzeum. Wierzę, że uda się nam dokonać wiele w kolejnej kadencji.

Jak wspomniałem wcześniej, 21 maja miało miejsce nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Głównego PTChem w związku z koniecznością przeanalizowania i zaakceptowania projektów: „Umowy o utworzeniu i prowadzeniu jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie” oraz „Statutu Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie”. Dyskusja była burzliwa, padały różne pytania i propozycje, ale po wyjaśnieniach osób uczestniczących w negocjacjach oba projekty zostały zaakceptowane jednogłośnie. W zaakceptowanym wówczas projekcie Umowy widniał §5 dotyczący realizacji projektu POIS „Modernizacja ekspozycji stałej i wyposażenia sal ekspozycyjnych w Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Chemicznego”. Odstąpienie od jego realizacji, uwarunkowane niemożnością zapewnienia wkładu własnego i uzyskania pomocy w tym zakresie od m. st. Warszawy, nie zostało przyjęte z entuzjazmem na posiedzeniu Zarządu Głównego w dniu 11 czerwca bieżącego roku. Posunięcie takie było jednak konieczne, aby doprowadzić do zawarcia umowy o utworzeniu i prowadzeniu wspólnej instytucji kultury – Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

W dniu 11 czerwca bieżącego roku odbyło się planowane posiedzenie Zarządu Głównego PTChem, na którym przedstawione zostały sprawozdania: 1) z działalności Towarzystwa w 2017 roku, 2) z działalności Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Chemicznego w 2017 roku

oraz 3) Głównej Komisji Rewizyjnej za rok 2017. Odbyły się ponadto głosowania nad wnioskami Komisji Nagród PTChem, zaprezentowali się kandydaci na prezesa Towarzystwa w kadencji 2019–2021, co połączone było z dyskusją i rekomendacją jednego kandydata Zarządu Głównego na prezesa, oraz przyjęta została rekomendacja dotycząca formy głosowania tajnego na posiedzeniu Kolegium Wyborczego. W trakcie obrad podano informację o nadchodzącym Zjeździe PTChem w Krakowie i przedstawiono sprawozdanie Głównego Komitetu Olimpiady Chemicznej. Została również zaprezentowana sprawa odstąpienia Towarzystwa od realizacji projektu POIŚ oraz zmian w przyjętym na nadzwyczajnym posiedzeniu w dniu 21 maja projekcie „Umowy o utworzeniu i prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie”. Sprawozdania zawierały informacje istotne z perspektywy działalności Towarzystwa. Główna Komisja Rewizyjna uwypukliła zarówno aspekty pozytywne, jak i zagrożenia dla funkcjonowania Towarzystwa. Zarząd Główny zaakceptował rekomendowanych przez Komisje Nagród kandydatów do Nagród PTChem. Wyraźne ożywienie nastąpiło w momencie prezentowania się kandydatów na prezesa PTChem. Niezręcznie mi jednak o tym pisać, gdyż znajduję się w gronie trzech osób ubiegających się o tę zaszczytną funkcję – oprócz mnie kandydują profesor Ewa Bulska i profesor Izabela Nowak. Profesor Ewa Witek opowiedziała o przygotowaniach do Zjazdu PTChem w Krakowie a profesor Marek Orlik – o kolejnych sukcesach młodych chemików, uczestników Olimpiady Chemicznej. Emocje wzbudziła informacja o konieczności odstąpienia PTChem od realizacji wspomnianego wyżej projektu POIŚ „Modernizacja ekspozycji stałej i wyposażenia sal ekspozycyjnych w Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Chemicznego”. Ponieważ była to końcowa część posiedzenia Zarządu Głównego, co uniemożliwiło szczegółowe przedstawienie sprawy, chciałbym niniejszym nawiązać do tej kwestii. Jak nadmieniałem, stan finansów Towarzystwa nie pozwalał na pokrycie wkładu własnego w realizację projektu. Gdy był on składany w 2017 roku, wymagane środki z trudem udało się na naszym koncie wykazać. Po roku jednak środki nie były już wystarczające wskutek wydatków na utrzymanie budynku przy ul. Freta 16 oraz Muzeum MSC i Biura PTChem. Nie było więc alternatywy dla odstąpienia od realizacji projektu. Wcześniej podjęliśmy liczne próby

pozyskania środków finansowych na wkład własny, które jednak nie zakończyły się sukcesem. Przez krótki okres wiele wskazywało na to, że m. st. Warszawa może zaangażować się w realizację projektu. Niestety, zmienione w ubiegłym roku regulacje prawne przewidują taką możliwość tylko w przypadku gdy partnerzy wspólnie występują z wnioskiem o finansowanie projektu. W tej sytuacji byliśmy zmuszeni odstąpić od planowanej realizacji, jednakże przygotowany z naszej inicjatywy projekt wystawy, wykonany przez cieszącą się prestiżem firmę Nizio International zostanie wdrożony w oparciu o środki przeznaczone na rozwój wspólnie prowadzonego Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

W drugim kwartale 2018 roku odbyły się dwa posiedzenia Prezydium – w dniach 14 maja i 11 czerwca (przed posiedzeniem Zarządu Głównego). Dyskutowane na nich były sprawy bieżące – głównie te, o których wspomniałem uprzednio.

Z innych ważnych wydarzeń tego kwartału warto wymienić *ChemPubSoc Europe Owner's Meeting* oraz posiedzenie *EuCheMS Executive Board*, które odbyły się w Bernie w dniach 15–16 czerwca bieżącego roku (pierwsze) i 18–19 czerwca (drugie). Na obydwu reprezentowałem PTChem. *ChemPubSoc Europe* zrzesza wiele europejskich towarzystw, które są współwydawcami kilkunastu czasopism, z czego PTChem – czternastu. Z tego źródła uzyskujemy (w formie tantiem) znaczne środki finansowe na funkcjonowanie Towarzystwa. Planowane jest wydawanie kolejnych czasopism, poświęconych nowym obszarom chemii i nauk pokrewnych. W imieniu Polskiego Towarzystwa Chemicznego zaproponowałem zorganizowanie kolejnego spotkania właścicieli *ChemPubSoc Europe* w Warszawie w trakcie przyszłorocznego, jubileuszowego Zjazdu PTChem (3–4 września 2019), co zostało z uznaniem przyjęte. Spotkanie to bez wątpienia podniesie rangę Zjazdu. Podczas drugiego ze wspomnianych wcześniej wydarzeń, rozpatrywana była oferta zorganizowania IX Kongresu *EuCheMS* w Krakowie, w 2022 roku. Niestety, oferta przedstawiona wspólnie z dr Alicją Rafalską-Łasochą, reprezentującą Wydział Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, nie znalazła uznania. Nie znamy

powodów powyższej decyzji. Czynimy starania, aby je poznać przed ewentualnym złożeniem kolejnej oferty.

W dniu 10 kwietnia bieżącego roku uczestniczyłem w uroczystości wręczenia nagród w konkursie o Nagrodę im. Profesora Jana Czochralskiego zorganizowanym przez Politechnikę Warszawską we współpracy między innymi z Polskim Towarzystwem Chemicznym.

W dniu 13 kwietnia odbyło się posiedzenie prezydium Komitetu Chemii Polskiej Akademii Nauk, na którym poruszane były między innymi następujące kwestie: ubiegania się o zorganizowanie w Polsce Zgromadzenia Ogólnego i Kongresu IUPAC w 2025 roku, czasopism chemicznych, ustanowienia nagrody Prezesa PAN-u dla Laureata Olimpiady Chemicznej, co gorąco poparłem, oraz ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Pod koniec czerwca 2018 roku uczestniczyłem w dwóch spotkaniach jubileuszowych na Wydziale Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W dniach 22–23 czerwca odbyło się spotkanie i konferencja naukowa z okazji 75-lecia urodzin Profesora Jacka Gawrońskiego, członka Prezydium Zarządu Głównego PTChem w latach 2010–2015. Natomiast 30 czerwca miała miejsce uroczystość z okazji 90-lecia urodzin Profesor Zofii Kosturkiewicz – nestorki polskiej krystalografii. Dostojnym Jubilatom przekazałem życzenia i wyróżnienia przyznane przez Prezydium Zarządu Głównego PTChem.

Okres wakacji to czas odpoczynku, ale i snucie planów na przyszłość. Oby przyszłość była świetlana – również przyszłość Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

Warszawa, 20 lipca 2018 roku

Notatki Prezesa, nr 10

Jerzy Błażejowski